

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 20.

Stockholm den 16 Maj 1912.

5:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år .. kr. 4: 50 1/2 år .. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1912, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	--	--	---

Elna Tenow — 50 år.

Elna Tenow hör till de lyckliga kvinnor, hvilkas lifsluft är arbete och hvilkas spänstighet och energi ökas i samma mån, som deras ande underlägger sig nya verksamhetsfält.

Det är också ett ovanligt omfattande och målmedvetet arbete hon nu på sin nyligen firade 50-årsdag kunnat skåda tillbaka öfver. Och detta arbete är af sådan art, att det framför allt i ett organ för kvinnornas intressen och vid ett tillfälle som detta är förtjänt af att uppmärksammas, om än utrymmet ej tillåter mer än en öfverblick i konturteckningens form.

Redan vid ganska tidiga år röjde sig hennes håg för själfständig verksamhet. Bördig från Dalarna, där hennes far var postmästaren Johan Fredrik Ros i Leksand, genomgick hon Västerås högre elementarläroverk för flickor, hvarefter hon vid endast 16 års ålder började ägna sig åt lärarinnekallet. Sporrad af sin törst efter mer kunskaper, studerade hon sedan under någon tid språk och musik i Stockholm, och begaf sig efter ytterligare några års lärarinneverksamhet till Köpenhamn, där hon sysselsatte sig dels med litterära och filosofiska studier, dels med journalistiskt arbete. Och här var det också, som hon skref sin första och hittills enda rent skönlitterära bok, en novellsamling "Brokigt", där man redan kunde spåra hennes vakna intresse för kvinnofrågan — speciellt där den hörer samman med äktenskapet — samt hennes begåfning som stilist. Den begåfningen odla-

des också genom studerandet af de bästa danska författarna — för att nu inte tala om Viktor Rydberg — samt genom åtskilliga översättningar till svenskan af Paul Bourgets arbeten.

Det var väl också under dessa Köpenhamnsår, som första grunden lades till Elna Tenows insikter i nationalekonomi och lagkunskap. Hon var vid denna tidpunkt förlofvad, och hennes fästman — numera statskommissarien Chr. Tenow i Stockholm — bedref samtidigt sina juridiska och nationalekonomiska studier i Lund. Huru dessa hans studier äfven delades af henne har hon själf omtalat i ett bref, där hon skrifer: — — — ”Han for under dessa år flitigt fram och åter öfver Sundet med fickorna fulla af examensböcker och hade den trefliga vanan att plugga högt och att tycka särdeles om då jag satt bredvid med mitt arbete och kommenterade hans plugg. Eller också täflade vi om hvem som fortast kunde slå paragraferna i sig.” — — — Detta samarbete har väl också någon del i den logiska klarhet och den skärpa i framställningen, som sedermera blifvit ett så utmärkande drag hos Elna Tenow både som talarinna och skriftställarinna.

Efter sitt giftermål 1887 bosatte sig Elna Tenow i Stockholm, där hennes man då var amanuens i civildepartementet; och här var det äfven, som hennes många intressen under de kommande åren kommo att ta allt bestämdare former och att skapa henne verksamhetsfält, där hon snart intog en ledande ställning och där hennes ofta nog oppositionellt ljudande röst aldrig förklingade obeaktad — om än stundom hörd med misshag. Hvad hon härunder i tal och skrift verkat inom djurskydds rörelsen i vårt land och i samband härmed hennes redaktörskap af Nordiska Samfundets tidskrift ”Djurens rätt” bör väl vara så allmänt känt att det här ej behöfver mer än omnämnas. —

Mindre bekant utanför intresserade kretsar är kanske hennes första offentliga framträdande som kvinnosakens förkämpe. Detta skedde i början af 90-talet, när hon i ett öppet bref i broschyrform till Strindberg besvarade hans uttalanden om kvinnans underordnade ställning och underlägsenhet under mannen. Den lilla skriften, som klart, sakligt och lugnt gen-drifver hans påståenden punkt för punkt, är dessutom intressant nog som inledningsprogram för allt hvad Elna Tenow sedermera kommer att uttala i ämnet. Här återfinner man nämligen hufvuddragen af det, som vi i utarbetad form läst i hennes ”Solidar”-böcker, detta anmärkningsvärda arbete, som mer än något annat — ehuru under Elsa Törnes namn — gifvit Elna Tenow popularitet och hvilket kompletterades med den för ett par år sedan utkomna boken ”Kärlek och Lycka”.

Vare sig det nu gäller de många sociala reformerna, hemmets och familjelivets lycka, hvarom dessa böcker handla, eller djurskyddet — så märker man alltid att krafvet på rättvisa är drifkraften och den bärande tanken i all hennes verksamhet. Att detta kraf

framföres utan skymt af sentimentalitet och städse är färdigt att med tydliga fakta, bevis och — när så behöfves — äfven med siffror ge stöd åt sitt berättigande har inte minst bidragit till att hennes ord inte endast blifvit beaktade utan också redan i någon mån burit frukt. Särskildt gäller detta de många nya uppslag hon gifvit till förenkling af hemmets skötsel i syfte att underlätta kvinnans arbete där, öppnande nya vidder för henne. Jämsides med detta kan man äfven lägga märke till hennes skarpsynthet för de ekonomiska värdena. — Och det orädda mod, hvarmed hon blottar — inte endast invand orättfärdighet utan många af de svaga och sjuka punkter, som skada samhället — har åtminstone verkat oroande — någonting som kan vara inledning till ett uppvaknande. Och många — jag säger därför inte alla — af Elna Tenows förslag i nationalekonomisk riktning äro verkligen så genomtänkta och verkligt fosterländska, att de ej borde ha uttalats ohörda. Till hvad hon gjort i denna anda kan också med allt skäl räknas hennes arbete under de senaste åren på ytterligare ett område, där hon söker verka för en förbättrad djurvård i samband med rationellt jordbruk.

För detta ändamål har Elna Tenow och hennes man inköpt Sveta gård i Dalarna, och härifrån är det, som hon söker att med exemplets makt verka upplysande rundt om i bygderna, hvarvid hon särskildt betonar vikten af kvinnornas insats i landthemens både inre och yttre arbete. Intresset utifrån för detta företag har också ökats för hvar år, och Sveta gård kan nu anses som centrum för traktens landt-hushållningsintressen.

Det är endast så utomordentligt märkligt, att en enda kvinnas tid och krafter kan räcka till så mycket och mångahanda — helst då allt detta tycks tillhöra så skilda områden. För Elna Tenow hör det dock samman som länkarna i en kedja. Och det är äfven den gemensamma grundvalen och de för henne jämsides löpande intressena, som möjliggöra ett dylikt kraftprof.

Nu skulle det ju kunna tyckas som om en kvinna, så allt ifrån ungdomen sysslade med offentligt arbete och så ständigt i elden som Elna Tenow, äfven skulle vara i besittning af de yttre kännetecken som man tänker sig samman med en ständigt aktiv och stridbar kämpe. Men, huru intensivt tonfallet än är, och huru besjäladt af den mest brinnande entusiasm, vet jag dock knappast någon så stillsamt verkande och så fri från alla öfverord och åthäfvor som hon, vare sig hon nu framträder som Elsa Törne eller som Elna Tenow.

Detta naturligt lugna, nästan tillbakadragna väsen skänker också ytterligare vederhäftighet åt hennes framträdande. Men på samma gång anar man likväl, att under den stilla ytan finnes en fond af målmedveten, seg energi, som i värsta fall tålmodigt kan vänta sin tid.

Vi skulle behöfva tusen och åter tusen af detta

slags kvinnor — just i en tid som vår. — Och där de finnas, är det att betrakta som en god gåfva, när de i likhet med Elna Tenow äga ungdomlig spänstighet och arbetslust nog för att vid fyllda 50 år kunna se fram mot nya uppgifter, nya kraftprof. Det är de, som äga den rätta arbetsglädjen och som därför begynna sin arbetsdag tidigt och sluta den först när oljan i lampan tar slut. —

M. R—M.

Kvinnor och minderåriga inför riksdagen.

Det förslag till ny skyddslag för arbetare, som är framlagdt inför riksdagen, afser att beröra så vida kretsar af samhället, att det kan blifva nödvändigt icke blott för de socialt intresserade utan för litet hvar att göra sig förtrogen därmed. Lag om arbetarskydd handlar icke blott om personer, anställda i fabriksrörelse eller därmed jämförlig handtering såsom de lagar den är afsedd att ersätta utan om arbetare i allmänhet, ordet taget i sin vidaste betydelse. Som arbetare enligt denna lag anses hvar och en, som användes till arbete för arbetsgifvares räkning, och lagens tillämpningsområde är, på några få undantag när, hvarje rörelse, där arbetare sysselsätts — således nästan obegränsadt, sträckande sig öfver industri, handel, bankrörelse, telefon m. m. Antagligen innefattas däri äfven det husliga arbetet, för så vidt detta drifves som rörelse, såsom i t. ex. pensionater, hushållsskolor.

Den gamla yrkesförelagen har med rätta blifvit klandrad för sin alltför snäva ram, hvilken endast omfattade den fabriksmässiga industrien; och dess utvidgning har länge varit en bjudande nödvändighet. Det kan dock sättas i fråga, huruvida den nu föreslagna icke vid tillämpningen skall visa sig alltför vid. Att redan fattningen af bestämmelser gemensamma för så många olika slag af rörelse rönt stora svårigheter, faller genast i ögonen. Man har i regeln måst begränsa sig till att göra lagbuden så allmängiltiga som möjligt och att hänvisa de mera speciella bestämmelser, som kunna vara nödvändiga, till regeringens omsorg (§ 7). En sådan anordning lättar gifvetvis lagstiftningens börda; å andra sidan ställer den stora fordringar på den regeringens vakenhet och vidsynthet, som på eget ansvar skall ordna dessa förhållanden.

Lagförslaget innehåller flera underafdelningar: Lagens tillämpningsområde, Föreskrifter till förekommande af olycksfall och ohälsa i arbete, Särskilda föreskrifter rörande minderårigas användande i arbete, Särskilda föreskrifter rörande kvinnors användande i arbete, Om tillsyn å lagens efterlevnad, Ansvarsbestämmelser och slutligen Allmänna bestämmelser.

I detta sammanhang skall i korthet redogöras för de särskilda föreskrifter, som beröra kvinnor och minderåriga. Men först några ord om de allmänna hygieniska bestämmelser, hvilka komma dessa till godo i samma mån som de manliga arbetarna.

En af de viktigaste är den, som bestämmer om ökad luftmängd. Enligt nu gällande lag är 7 kub.-m. fastställd som minimum per arbetare inom slutna arbetslokaler. Detta föreslås nu höjdt till 10 kub.-m. i enlighet med i andra industriländer gällande föreskrifter. För arbetare, som sysselsätts i särskildt hälsovådligt yrke, bestämmes, att arbetstiden skall tillbörligen inskränkas. Denna princip, som hos oss hittills endast tillämpats på de för hälsan mest vådliga sysslorna inom täcksticksindustrin, behöfver säkerligen utsträckas att omfatta vissa göromål inom en hel del yrken. En föreskrift om ytterligare ökad luftmängd i lokaler, där sådana arbeten utföras, hade icke bort saknas i denna lag. En tredje hygienisk bestämmelse, som måste hälsas med glädje, förbinder arbetsgifvaren att anskaffa nödigt antal spottkärl af lämplig beskaffenhet. Särskildt inom textilindustrin bör en sådan anordning bli af vikt för tuberkulosens bekämpande. Fråga är likväl, om icke denna föreskrift bör kompletteras med ett påbud till arbetarna om att också begagna dem. Huru lagens sträfvan efter allmängiltighet kan komma att inkräkta på en lämplig bestämdhet i affattningen af en föreskrift ses af mom f. i § 5, hvilken handlar om de hygieniska fordringarna. Till den viktiga bestämmelsen att dammspridande sopning skall undvikas i arbetslokal, där arbetet pågår, är sålunda fogadt det inskränkande tillägget så vidt möjligt. Dammspridande sopning bör alltid undgås under arbetstiden och kan också med ett enkelt medel undvikas. Då dammets värsta fiende är vatten, torde bestämmelsen lämpligen kunnat gå ut på att förbjuda torrsopning, så länge arbetet varar. —

Särskilda föreskrifter rörande minderårigas användande i arbete innehållas i §§ 8—17, hvilka, utom en del af den gamla minderårighetslagens bestämmelser, erbjuda åtskilligt nytt. Den undre minderårighetsgränsen uppflyttas från 12 till 13 år, tillika skall folkskolan vara slutad. Arbetstiden under det första året får ej öfverstiga 8 tim., för andra minderåriga ej 10 tim. Minderårig skall lämnas erforderlig ledighet för deltagande i sådan undervisning, som helt eller delvis bekostas af staten eller af kommun, och får den sammanlagda arbets- och undervisningstiden ej öfverskrida ofvan nämnda timmar. (Den sista bestämmelsen afser dock hufvudsakligen den fabriksmässiga industrien.) Som man ser är detta alltigenom förträffliga föreskrifter, ägnade att öka tillfällena till ett bättre tillgodogörande af skolundervisningen och befrämjandet af mera sund andlig och fysisk utveckling än den, som under nuvarande förhållanden kommer de obe-medlades barn till godo.

Den viktiga § 10 (motsvarande kommitténs § 13) har redan förut varit å bane i Dagny. Den har nu fått följande lydelse: "Arbetsgifvare må icke använda minderårig på sådant sätt att den minderårigas användande skäligen

kan anses medföra fara för olycksfall eller för öfveranstängning eller annan menlig inverkan på den minderåriges hälsa eller kroppsutveckling eller för den minderåriga innebära våda i sedligt afseende." Något motsvarande bestämmelser träffas i den gamla minderårighetslagen. Frågan om det sedliga ansvaret är dock en nyhet.

Det är glädjande, att den passus, som handlar här om, icke, såsom man kunnat befara, blifvit slopad. Å andra sidan måste man beklaga, att den ej blifvit skärpt, icke en gång blifvit underkastad straffpåföljd. På sin höjd kan ett åsidosättande af denna såväl som af hela 10:de paragrafen 1 mom. medföra en tillämpning af § 17, hvilken öppnar tillfälle för k. m:t, att vid påvisadt missbruk föreskrifva vissa villkor för minderårigs användande eller helt uteslutande från arbetet i fråga. Men ännu betänkligare är, att denna passus om den sedliga vådan icke, såsom det af paragrafens motivering framgår, — och hvilket man dock af lagens generella karaktär i öfrigt kunde vänta — får användas med hänsyn till de vanliga sedliga vådor, som möta de unga på arbetsplatsen utan skall gifvas en i högsta grad snäf tolkning. "Med anledning af de anmärkningar", säges det i motiveringen, "som framställts mot förevarande bestämmelse i afseende å den sedliga vådan, må påpekas, att här naturligtvis ej är fråga om sådana faror af moralisk art, som man ej kan undgå att möta i det dagliga lifvet, utan om sedliga faror af större styrka och frekvens. Exempel på en del dylika faror lämna en del utländska skydds-författningar, som förbjuda bl. a. minderårigas användande till förfärdigande af preventiva medel, till framställande af sådana tryckalster m. m., hvilkas försäljning såsom stridande mot goda seder förbjudas af strafflagarna eller hvilka eljest kunna sårå de minderårigas moral, eller till arbete på utskänknings- eller förlusteställen."

Det vore i sanning olyckligt, om den uppfattning, som häri gör sig gällande, skulle komma att få lagens sanktion. Gifvetvis böra minderåriga uteslutas från sådana yrken, som här nämnas, där arbetet i sig själf är ägnadt att medföra sedlig våda. Men detta kan dock endast betecknas som undantagsfall, hvilka lätteligen kunde regleras såsom föreskrives i § 17. Såsom jag i min artikel i Dagny för 14 mars sökt visa, är det just sådana faror som möta den unga "i det dagliga lifvet", vid inträdet i förvärfsarbetet, som lagen borde afse att undanrödja genom att pålägga arbetsgifvaren ansvar för att anständighet och goda seder råda på arbetsplatsen. Dessa faror äro under nuvarande förhållanden af långt större "styrka och frekvens" än de vådor, som kunna uppstå enligt arbetets egen natur, hvilka dock ingalunda böra underskattas. Mot en så snäf tolkning måste hvar och en, som ömmar icke blott för ungdomens intellektuella och fysiska utan äfven för dess sedliga utveckling, inlägga en den kraftigaste protest. —

Rörande kvinnors användande i arbete innehållas i §§ 18—22 särskilda föreskrifter, hvilka dock endast afse det industriella arbetet. Den lagstadgade barnsängshvilan utsträcker, i enlighet med det samtidigt utarbetade

förslaget till moderskapsförsäkring, till sex veckor, hvar af fyra under alla omständigheter skola räknas efter nedkomsten. Det medgifvande, hvilket i nu gällande lag är gifvet kvinna, som med intyg kan styrka, att hon utan men för hälsan kan upptaga arbetet tidigare, bortfaller sålunda. Lagförslaget om moderskapsförsäkring har emellertid, såsom vi veta, blifvit afstyrkt af lagrådet och antages icke komma att framläggas för riksdagen. Under sådana förhållanden skulle en utsträckning af barnsängshvilan, huru behjärtansvärd den i sig själf är, blott blifva till förfång för den obemedlade modern och därigenom också till skada för barnet. Det är att hoppas, att bestämmelsen kan bevaras och att samtidigt en ersättning för de kvinnor, hvilka genom lagbud förhindras arbeta, provisoriskt kan anordnas tills lag om moderskapsförsäkring definitivt blifvit genomförd.

Vidare stadgas att ledighet från arbetet icke må förvägras den kvinna, som med intyg kan visa, att hon med sannolikhet kan vänta sin nedkomst inom två veckor samt att kvinna, hvilken själf ammar sitt barn ej må förvägras erforderlig ledighet därför. Ehuru bestämmelsen om lagstadgad barnsängshvila endast gäller den fabriksmässiga industrien förutses dock genom § 21 dess möjliga utsträckande till andra yrken, där en sådan hvila kan vara lika behöflig.

Slutligen öfverlämnas åt k. m:t att för sådan sysselsättning, som kan medföra synnerlig fara för olycksfall eller kan anses hälsovådlig eller för kvinna medföra synnerlig våda i sedligt afseende, föreskrifva vissa villkor, eventuellt helt förbud mot att däri använda kvinna. Någon motivering af denna bestämmelse förekommer ej, hvarför den sedliga våda, som här förutses, antagligen har samma begränsning som den i § 10 berörda.

Hellerup den 11 maj 1912.

M. Anholm.

Riksdagen.

Den af statsutskottet tillstyrkta regeringspropositionen om uppförande af 18 kvinnliga skrifbiträden å postsparbankens aflöningsstat har af båda kamrarna bifallits.

Hrr Kobbs och Perssons i Tällberg af statsutskottet afstyrkta motioner om förhöjning af den till kvinnliga kontorsskrifvare vid statsbanorna utgående bostads- och bränsleersättningen ha af båda kamrarna afslagits.

I en motion i Första kammaren förliden fredag föreslår hr Berglund, att riksdagen med afslag å regeringsförslaget om anslag till sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, måtte besluta hos k. m:t anhålla om utredning och eventuellt förslag till sådan ändring af lagen om sjukkassor den 4 juli 1910, att registrerade sjukkassor må åläggas att utbetala understöd vid barnsbörd för den tid, för hvilken lagstiftningen om arbetareskydd kan komma att föreskrifva obligatorisk arbetshvila.

In Memoriam.

Miss Clara Barton, Amerikas "slagfälts ängel", född år 1821, dog af lunginflammation den 12 sistlidne april. — Med henne har en arbetsam kvinna och en kvinna, som hela lifvet igenom arbetat för andra, gått bort ifrån oss.

Hon började som så många med att undervisa barn, kvinnans egnaste område, det största och det bästa, men icke det mest inbringande och icke det enda, där kvinnans krafter kunna och böra göra sig gällande.

Moderligheten hos Clara Barton framträdde varmt och helt under det stora amerikanska inbördeskriget. Hon var i Washington, när det första blodet flöt; de soldater som först dödades och sårades voro från hennes egen stat, hon tog hand om dem på sin egen bekostnad och utvidgade och ökade sedermera sin verksamhet så att hon omsider organiserade ett fullkomligt sjukvårdssystem och ett system för befordrande af sändningar till soldaterna i tjänst.

Clara Barton var rik, och ehuru intendenturen till att börja med icke ställde sig fullt välvillig till hennes sträfvanden, erhöill hon rätt snart rättighet att i den mån hon önskade fortskaffa proviant och sjukvårdsartiklar till arméen i fält.

År 1869 reste hon till Europa och bevistade den konvention i Bern, som ledde till bildandet af Röda Korsets förening för sjukvård i fält. Under det hon var i Europa utbröt också fransk-tyska kriget, och hon tjänstgjorde vid sjukvårdsarbetet liksom hemma i Amerika. Hon arbetade i Strassburg efter belägringen och skickades sedan till Paris, där hon hade öfverinseendet öfver nödhjälpsarbetet bland de efter belägringen utblottade. Kejsaren af Tyskland förlänade henne korset af orden Pour la Mérite, storhertigen och storhertiginnan gånge åt Clara Barton ståtliga och dyrbara minnesmärken af hennes arbete och förtjänster.

År 1877 utsågs hon af presidenten Garfield till ordförande för den nybildade amerikanska grenen af Röda Korset, hvars verksamhet på hennes förslag vidgades till att äfven bereda hjälp i händelse af andra nationella olyckor än krigens. Så organiserade Miss Barton 1893 en undsättningskår, som skickades till Ryssland för att bringa hjälp under hungeråret. År 1898 förestod hon själf en annan kår, som sändes till Armenien efter mas-sakrerna där.

Under spansk-amerikanska kriget for Miss Barton, fastän hon då var nära 80 år gammal, till Kuba och dirigerade själf sjukvårdsarbetet där. Först år 1904 drog hon sig tillbaka från sin ordförandeplats.

Charles Summer skref om henne: "Hon har en statsmans snille, en generals förmåga att kommendera och en kvinnas hand och hjärta."

E. W.

En ny landvinning.

Icke ens de mest sangviniska bland kvinnorna i Michigan hade hoppats och trott att utgången i dess Lagstiftande Församling skulle bli sådan som den blef i år.

Med en majoritet af 23 röster mot 5 i Senaten och 75 mot 19 i Underhuset har Lagstiftande församlingen för sin del antagit ett tillägg om politisk rösträtt för kvinnor till statens konstitution och utställt det till folkomröstning nästa november.

Oregon, Wisconsin, Kansas, Ohio, Michigan och antagligen Nevada hafva nu fått sin fråga så långt, att den inom kortare eller längre tid går till folkomröstning.

Sällskapet Barnavård.

Sällskapet Barnavård i Stockholm kunde för redan ett halft år sedan se tillbaka på en tioårig verksamhet. Det stiftades efter ett par diskussioner angående barnavård, som våren 1899 anordnats i hufvudstaden och som leddes af lärarinnan fröken Maria Aspman och doktor Vilhelm Scharp.

Sällskapet ställdes redan från början under hertiginns af Västergötland beskyddarskap och dess första styrelse utgjordes af den kommitté, som utarbetat dess stadgar: fröken Maria Aspman, fruarna Anna Flensburg, Elsa Fürstenberg och Anna Tamm, samt doktor V. Scharp, samt dessutom fru Gerda Medin, friherrinnan Ebba Tamm, v. häradshöfding E. Bredberg och professor J. Wærn.

Tack vare det intresse företaget väckte, disponerade sällskapet vid 1900 års slut ett kapital på mer än 13,000 kr. och kunde redan följande år öppna sin första utbildningsanstalt för barnavårdarinnor. Denna som var förlagd till Folkungagatan 93 öppnades den 15 november 1901 och till dess föreståndarinna hade utsetts f. d. sophiasystem fröken Anna Törnqvist. — Denna första lokal, till hvars inredning Sällskapet Barnavård af styrelsen för "Lars Hiertas minne" erhållit 1,500 kronor, visade sig snart allt för liten. Äfven nästa förhyrda lokal, nr 88 Brännkyrkagatan, kunde blott för en tid räcka till, och den nuvarande bostaden, nr 50 Hornsgatan, har sedan den år 1906 förhyrdes flera gånger tillökats, så att sällskapets lokaler numera omfatta husets alla våningar 2 och 3 trappor upp, tillsammans 28 rum och 7 kök. Här finnes plats för något öfver 30 barn, hvilka jämte de cirka 30 personer: föreståndarinna, sköterska, elever m. fl., som ha barnens vård om hand, ha sin bostad där.

Anstaltens föreståndarinna är sedan 1906 sjuksköterskan fru Alette Béen, och doktor Artur Fürstenberg har nu i maj under 10 år handhaft läkarebefattningen vid densamma.

Då Sällskapet Barnavårds verksamhet är i hög grad gagnelig, dels genom vården af de små, som omhändertagas, dels och mest genom spridandet af kunskap om barnavård, borde den omfattas med intresse af alla. Särskildt vore det lyckligt om intresset alltmer väcktes hos dem, som kunna ekonomiskt stödja företaget, då detsamma fortgång och tillväxt därpå skulle betryggas och påskyndas.

Annonsera i DAGNY!

Alderdomshem för svenska lärarinnor.

Ett upprop om penningeinsamling.

Om ni skulle höra till dem, som en gång gått i en svensk flickskola, är jag viss, att ni allt ibland brukar drömma, att ni kommer för sent till skolan; lärarinnan sitter i katedern, kamraterna äro på sina platser, föreståndarinnan är i tamburen, och hon ser er smyga er in, och ni blir så rädd, att ni vaknar.

Å, Gud ske lof, säger ni då. Det var bara en dröm. Jag går inte i skolan mer.

På samma sätt tänker ni nog, då ni ser det här uppropet. Här är en "behjärtansvärd sak" nu igen, men den angår inte mig. Jag går inte i skolan mer.

Det vet vi, som varit era lärarinnor, så innerligt väl också. Vi vet, att när ni hade gått ut åttonde och sade farväl till oss på avslutningen, så var ni alldeles säkra om att ni aldrig mer skulle behöfva ha något med oss att göra.

Och inte är det roligt heller att komma och göra sig påmind hos er. För vi är ju era gamla plågoandar, som satte bockar i marginalen i era skrifböcker, som höll efter er, att ni skulle springa ner på skolgården under rasterna, som gaf er dåliga betyg, som pluggade i er oregelbundna franska verb och tungrodda tyska kasus och ofattbar geometri och algebra.

Vi vet, att det var vi, som tvang er att knoga med läxor, då det skulle ha varit så mycket roligare att springa ute och åka kälke, vi som läxade upp er, för att ni inte kunde sitta stilla under lektionerna, vi, som inte tillät er att hjälpa en kamrat med att hviska. Det var vi med ett ord, som satte oss emot allt hvad ni tyckte vara angenämt och passande.

Vi vet, att vi för er var allt det, som var klokt och snusförnuftigt och tråkigt, och att ni aldrig kan tro oss om att önska något orimligt. Inte skulle ni kunna tro det, att vi ha fått en vurm, den vurm, som alla andra har nu för tiden, att skaffa oss ett eget hem, att vi, era gamla lärarinnor, drömmar om att bygga ett stort hus för vår ålderdom, där många af oss, som nu sitter ensamma och har det trångt och fattigt, skulle få ha det lugnt och kunna njuta en bekymmerfri ålderdom. Ni, som alltid trodde, att vi var så öfverlägset förståndiga, ni kan väl knappt ana hur litet vi under vår krafts och hälsas dagar gjorde för vår framtid. Ni visste naturligtvis inte, att vi arbetade för en lön så liten, att vi knappt kunde lefva på den, mycket mindre då lägga af något för våra gamla dar. Eller att de af oss, som verkligen har en pension, inte har mer än en fem, sex hundra kronor och att de ändå äro bland de allra bäst lottade. Ni förstår nog, att detta är för litet att lefva på och att det är bekymmersamma tider, som stunda för oss, då vi lämna vår skola.

Men om vi hade ett hus, där vi kunde bo billigt och inrätta det praktiskt, så skulle vi slippa ifrån många bekymmer. Det är ingen så orimlig och dum dröm, om den bara inte hade det felet, att vi inte kan utföra den.

Det är alls inte vår mening att bygga en stor tråkig kasern inne i staden, utan vi ha tänkt oss, att vi skulle lägga vårt hem utanför staden, i vacker natur. Men inte alltför långt från Stockholm heller, för vi är vana vid stadslif och vid att ha tillfälle till umgänge och till att kunna gå på föreläsningar och teatrar och följa med hvad som händer och sker, och vi vill inte alldeles förtorka. Vi skulle ha läsrum och skrifrum och badrum, och våra små lägenheter skulle bli så bekväma och nätta och ljusa. Men "hvar ska vi ta?"

Sedan vi en gång börjat drömma, så är det ingen ände på vårt oförnuft. Vi säger, att det kanhända inte skulle vara omöjligt att våra elever — att några af dessa, som vi plågat och hållit som fångar på skolbänken, skulle ha lust att hjälpa till.

Vi säger, att om ni, som nu har kommit ut i lifvet och måhända är lärarinnor som vi eller husmödrar eller affärskvinnor eller hvad ni än kan vara för något, kanske ändå någon gång haft nytta af att era fingrar blef böjda omkring pennskaftet och att era läppar tvingades att begagna främmande tungomål, så kanske det inte vore omöjligt. . . . . Ni har kanske glömt det mesta, som vi präntade i er, men ni kanske har haft nytta någon gång af att ni fick lära er ordning och punktlighet och arbetsamhet. Och ni har kanske märkt någon gång, att ni kan njuta ett diktverk eller uppfatta ett teaterstycke litet bättre än andra, därför att en lärarinna har gett er de historiska förutsättningarna för det.

Eller om ni kanske nu, sedan lifvet gett er sina bördor att bära, har börjat tänka på er skolgång som en fridens tid, då ingenting värre fordrades af er än hvad ni kunde åstadkomma, om ni kanske minns en och annan timme, som förde er in i nya världar, om ni minns några stolta ögonblick af ärligt förtjänt framgång, om ni kommer ihåg det regelbundna arbetets trefnad, kanske att ni då skulle vilja hjälpa till att göra vår dröm till verklighet.

Era gamla lärarinnor
genom
Selma Lagerlöf.

* * *

Till de varmhjärtade önsknings, åt hvilka Selma Lagerlöf gifvit uttryck, vilja undertecknade foga ännu ett par synpunkter.

Den svenska flickskolan kan med glädje och berättigad stolthet se tillbaka på sin knappt mer än 40-åriga tillvaro, ty den har under dessa år gjort en insats i vårt kulturlif, hvars betydelse knappt kan öferskattas.

Att dess lärarinnor utfört ett i hög grad pliktroget och hängifvet arbete, det veta vi alla. Men det torde ej vara lika allmänt känt, att detta arbete, på grund af de enskilda läroverkens ekonomiska ställning, utförts mot en aflöning så låg, att flertalet lärarinnor ej sett sig i stånd att göra några nämnvärda besparingar för kommande dagar.

Under de senaste åren ha från såväl statens som kommunernas sida åtgärder vidtagits för att bereda de högre flickskolornas och de enskilda skolornas lärarinnekår en mera tryggad ställning, men det oakadt äro många lärarinnor fortfarande så ogynnsamt ställda, att de icke utan oro kunna se framtiden till mötes.

Med anledning häraf har Flick- och samskoleföreningen tillsatt en kommitté, som fått i uppdrag att arbeta för åstadkommande af ett ålderdomshem för ensamman och obemedlade lärarinnor. Undertecknade, som lifligt behärta det önskemål, hvilket nämnda kommitté söker förverkliga, vilja härmed kraftigt framhålla önskvärdheten af att ett dylikt hem kommer till stånd och hysa den förhoppningen, att de äro många, som vilja vara med om att bygga på detta hem och hjälpa till att göra det lika ljusst och varmt och vackert, som Selma Lagerlöf sett det i sin framtidsdröm.

Bidrag till förmån för ålderdomshemmet mottagas af kommitténs ordförande fröken Augusta Lithner, Brummerska skolan, Stockholm, eller af dess sekreterare fröken Gunhild Almén, Karlavägen 19, Stockholm. För influtna medel kommer att redovisas i pressen.

Elisabeth von Bahr, f. Boström, Uppsala; *Louise Beckman*, f. Woods-Baker, Djursholm; *O. Bergqvist*, biskop, Luleå; *B. J:son Bergqvist*, öfverdirektör, Stockholm; *Natanael Beskow*, pastor, Djursholm; *G. A. Björkman*, borgmästare, Norrköping; *J. A. Ekman*, ärkebiskop, Uppsala; *Oskar Herrström*, byggmästare, Stockholm; *F. Holmquist*, landshöfding, Falun; *Eva Kempe*, f. Treffenberg, Stockholm; *Ludwig Lindroth*, fil. dr, Qvisberg, Vadstena; *Herman Palmgren*, regeringsråd, ordf. i Flick- & samskolefören. Stockholm; *Vendla Pettersson*, f. von Essen, residenset, Jönköping; *E. Phragmén*, professor, Djursholm; *Marie Louise af Segerström*, Stockholm; *Agnes Ström*, f. Hedlund, residenset, Härnösand; *Ax G. Svedelius*, f. d. landshöfding, Lidingö villastad; *Ernst von Sydow*, bankdirektör, Göteborg; *Maria Tamm*, f. Unonius, Stockholm; *Alice Tigerschiöld*, f. von Proschwitz, Stockholm; *Gerda Unge*, f. Petre, Gefle; *Kerstin Wall*, Djursholm; *L. M. Wærn*, lektor, Stockholm; *Sophie Whitlock*, f. Forsgren, Stockholm.

Insänd litteratur.

Fahlerantz & C:o, Stockholm: **Tystnadens makt**. En studie af det inre livets värden och ideal. Bem. öfvers. af *Hugo Hultenberg*.

Hugo Gebers förlag, Stockholm: **Ett pansarfartygs strid till döds**. Bilder från Tsusimaslaget af *Wladimir Sémenoff*. Bearbetning och efterskrift af *S. Dehlgren*.

P. A. Norstedt & Söners förlag, Stockholm: **Svensk själfpröfning**. Af *Carl G. Laurin*.

F. C. Askerbergs förlag, Stockholm: **Krakar**. Roman af *Hanna G. Pegelow*. — **Hets**. Roman af *Jenny Nordlund*.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinnor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift, ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Litteratur.

Födoämneslära. Af *Ingeborg Valin*, föreståndarinna vid högre lärarinneseminiariets hushållsskola. Andra uppl. P. A. Norstedt & Söner, Sthlm, 1911. Pris 3 kr. 75 öre.

I vår tid mötas starka strömningar. Och det underliga ligger ej däri, att de korsa hvarann utan i de rika tillflöden, som från olika håll tillföras, uppblanda och rikta hufvudströmmarna.

Härpå är Födoämneslära ett särdeles godt exempel. För femtio år sedan, innan den högre undervisningen och fackutbildningen stod öppen för kvinnan, hade en sådan bok svårligen sett dagen. Ej blott att ingen kvinna hade kunnat skriva den, den hade t. o. m. ansetts för en kvinna alldeles obehöflig att ens läsa. Liksom man förr skulle lyda och vara underdånig utan att fråga hvarför, skulle man äfven inrikta hela den husliga verksamheten efter traditions-, vane- och på-känn-metoder; afprovade, gillade och nedärfda. Och det gick på en tid, då hvarken hygienien var så fordrande, tidens räckvidd så begränsad, arbetskraften så dyr eller priset på lifsförnödenheterna i så ständig stegring. D. v. s. det gick efter den tidens fordringar. Men de ha liksom allt annat utvecklats under det att penningvärdet fallit. Våra dagar ställer därför andra kraf. Och den husfru, som nu endast besitter praktisk färdighet men brister i teoretisk insikt, har nog ofta ganska svårt att få hushållets debet och kredit att balansera, än mer att bringa dem i estetisk, sanitär och ekonomisk harmoni.

Att det just är vår tid, som till Födoämneslära inspirerat både författare och förläggare, borde trots alla sig varkunnande verop mer än mycket annat bevisa hvilken centraliserande makt, som hemmet alltmera blir. En sådan bok, förr lika omöjlig som onödig, vittnar kraftigt om den hemmets renässans, i hvilken vi trots allt — nej förlåt — trots många nu lefva. Men för att hålla denna renässans lifskraftig fordras ej blott arbete inifrån. Skulle hemmet, denna vårt folks och vårt lands stoltaste och finaste byggnad, endast konstrueras och ledas inifrån, skulle det snart förlora en af de förutsättningar, som den äkta byggnadskonsten sätter som sin yppersta för bevarande af traditionellt-nationell stil: samhörighet med omgifningen i tid som rum.

Kanske därför att just de, som utom hemmet* oegennyttigt, men starkt och målmedvetet vidga sina kunskaper och rikta sin erfarenhet, samla och difföra lika värdefullt material som de, som arbeta därinom. Men ej heller ofvanstående bok hade kommit till stånd utan den kamp mot fördomar och begränsning, som ledt fram till de arbetsrättigheter, för hvilkas berättigande denna bok är blott ett bevis bland många.

Logiskt och inlysande, på fullt vetenskapliga grunder, framställer Ingeborg Valin här villkor och förutsättningar för vår kropps allsidiga näring och klargör fysiolo-

* Hemmet här rätttroget fattadt = bostad för man, hustru och barn.

giskt dess kraf samt den dietiska behandling, hvarigenom de uppfyllas.

Efter denna mer kemiskt-fysiologiska inledning öfvergår förf. till en lika åskådlig som välbehöflig framställning af de olika födoämnenas näringsvärde. Därunder löses så tillfredsställande som möjligt det omstridda spörsmålet: animalisk eller vegetabilisk föda. Genom vidfogade procentiska tabeller underlättas därjämte hushållsbudgetens betydligt. Tyngdpunkten lägges förf. dock på noggranna och detaljerade beskrifningar på de olika födoämnen, ett mycket klokt förfarande. Ty härigenom borde den konsumerande allmänhetens blick bli betydligt uppsparad till kontroll öfver det vi dagligen förbruka utan att till fullo känna.

Kanske skulle man ibland önskat, att beskrifningarna ej endast visat oss hur födoämnen skola vara utan äfven motsatsen, som ofta är lärorik nog. Hur många husfru har ej — för att ta ett exempel — stått tämligen rådvill inför sin kokerskas: "Männe fågellevn skall se så här grönaktig ut?" I allmänhet kunde förf. gärna vid påpekandet af inälvornas nytta äfven ägnat litet mer beaktande åt deras utseende.

Äfven njutningsmedlen behandlas utförligt och väl, på samma gång det ger förf. tillfälle att mot alkoholhaltiga drycker uttala sitt bestämda veto — det enda undantaget från den eljes strängt objektiva framställningsformen.

Den trefliga rubriken kryddor återfinner man med glädje. Jag skulle endast önskat att förf:s alltigenom moderna ståndpunkt äfven här inte förnekat sig genom yttrandet på sid. 230: "de numera nästan urmodiga kryddväxterna". Ty liksom våra mor-mormödrars åsikter hålla äfven de gamla kryddväxterna nu sitt återintåg i våra moderna, ofta med en liten täppa omgifna hem. Där ge de ej blott som förr i världen ökad charm genom den doft, som sedan letar sig fram till linneskåp och förråd. Mera tidsenliga, rent storartade värf ha de nu att fylla: kosmetiskt bland toalettens hemligheter, kulinariskt i kökets viktiga värld, dit de föra åtminstone en aning om den franska kokkonstens raffinerade tjusarkraft.

För sin väckande redogörelse för brödet's betydelse och stora näringsvärde förtjänar förf. till sist ett särskildt tack från de många fattiga såväl som rika svenska hemmen.

På grund af sin ledande uppställning och instruktiva framställning måste denna bok gladt och tacksamt hälsas af hvarje husfru eller matmor — jag vet verkligen inte, hvilket uttryck som bäst bevarat anciennitetens patina. "Födoämneslära" är en sällsynt pålitlig vägledning, som af en själförsörjande kvinna tillägnats äfven hennes systtrar inom den rätta kallelsens sfär. Ty det är ej blott till dem, som djärfit söka ut på fridlysta områden, som boken vänder sig. Äfven till dem, som troget och pietetsfullt stannat inom väl inhägnade och lagstadgade områden, torde den ha mycket att säga.

Också på denna helgade mark äro goda råd ofta dyra — för att ej säga dyrköpta nog.

Ellen Nordenstreng.

Om sproglig Forstaaelse.

VIII.

Det omtalte Vers, frit översat, kom at se saaledes ud:
 Det var Adlercreutz og Hertzen.
 som slog Knips ret for vor Næse.
 Feltmarskallen som sædvanlig
 Fjenden vil et Stykke blæse.

Videre kunde Mishandlingen af den store Digtens Vers ikke gaa, og Ingen kan fortænke mig i, at jeg i min Anmeldelse af Bogen kaldte Oversættelsen: En litterær Skandale, om saa mere, som jeg med tilsvarende Eksempler kunde bevise, at Løjtnant N. N. havde behandlet sit Modersmaal lige saa uskaansomt (= skoningsløst) som det Sprog, hvorpaa "Fänrik Ståls sägner" var digtet.

Den gyselige Oversættelse blev, trods min Anmeldelse, udsolgt i Boghandelen" — siger Erik Bøgh tilsidst. — Han var jo, som bekendt, en Mester i Visedigting og som en Prøve paa hans Verskunst vil et lille Digt maaske interessere "Dagnys" Læsere, i Særdeleshed Erik Bøghs egen Tolkning af Runebergs "Nummer 15 Stolt" hvor Tonen er saa ualmindelig smukt truffet. Det begynder saaledes:

Over Lappos Valplads gik Solen ned,
 i Aftenens blodrøde Skjær; (= aftenrodnaden)
 Döbeln sejsræl langs Rækkerne red
 gennem Finnernes stolte Hær.

Og længre frem i Digtet hvor den fattige Svend svarer:

"Hvad Navn jeg engang fra først har ført
 det har jeg nu næsten glemt,
 "Fæhund" er det, som jeg oftest har hørt
 Saameget ved jeg bestemt."

"Det Navn kan du kaste tilbage til dem
 der gav det, med dobbelt Vægt,
 men — hvor er du fra? Hvor har du dit Hjem?
 og dine Frænder? din Slægt?"

Og Slutningsverserne hvor den unge Kriger overvældes af al den uventede Lykke:

Men — da et Solglimt for første Gang
 nu Vej til hans Hjerte fandt
 saa smelted Isen, og uden Tvang
 to Strømme af Taarer randt.

De Taarer lovede mer end Ord
 men de loved ej mer, end han holdt
 den tapreste Mand i det tapre Kor
 det blev Nummer Femten, Stolt.

Alma Forsberg-Dalhoff.

Hattnälsaffären Mode de la Suède i Stockholm har i dagarna utsändt i marknaden en hattnål af alldeles ny typ. Den består af tvenne böjda nålar, och är ganska kort. Fördelarna här af äro att den fäster hatten särdeles stadigt och att dess spetsar icke gå utanför kullen. Möjligen kan dess användande i början förefalla något ovant, men dess konstruktion är så verkligt praktisk och dess utstyrsel så fin och prydlig, att den helt säkert snart kommer att få den stora spridning den förtjänar.

Vi hänvisa till annonsen i dagens nummer.

Notiser.

Arbeterskyddslagstiftningen under debatt. Ett offentligt möte i arbetarskyddslagstiftningsfrågan har förliden vecka hållits i Stockholm, utlyst af Socialdemokratiska kvinnokongressens arbetsutskott, Socialdemokratiska kvinnornas samorganisation samt Typografiska kvinnoklubben. Förbudet för kvinnornas användande i nattarbete behandlades därvid af hr Lindhagen, som kraftigt framhöll huru ofördelaktigt detta lagförbud ställde sig för kvinnorna. Han betonade att nattarbetsfrågan bör lösas på samma sätt för män och kvinnor, men att innan man hinner dit bör ett provisorium skapas, som undanrödjer vådorna af den nu gällande lagen.

Följande resolution i frågan, utarbetad af möteskommittéerna, antogs:

En reglering snarast möjligt genom lag äfven af männens nattarbete bör genomföras, dels emedan nattarbete för alla människor måste böra undvikas i största möjliga utsträckning, dels emedan ett förbud ensidigt blott för kvinnor ej kan vara den rätta lösningen af frågan om nattarbetets inskränkning.

Mötet uttalar sig således för den motion, som väckts af socialdemokratiska riksdagsgruppen och af hr Lindhagen frambrutits angående nattarbetsförbud äfven för män.

Då nattarbetsförbud för kvinnor har, såsom befarades, verkat till förfång för kvinnorna inom en del yrken, då dispens i vissa fall gifvits med stöd af de undantagsbestämmelser lagen medgifver och då i dessa fall utfärdats vissa bestämmelser för tillåtet nattarbete för kvinnor, så uttalar mötet såsom sin åsikt att dessa eller snarlika bestämmelser med rätta borde tillämpas äfven i fall, där det ej blott gäller företaget, som afse förarbetande af varor, hvilka äro underkastade hastig försämring, utan ock där det gäller försämring af arbetsmarknaden för kvinnor.

Mötet uttalar sig därför för den motion som i detta syfte är väckt af hr Lindhagen om ändring af förbud angående kvinnors användande till arbete nattetid.

På förslag af fröken Ida Johansson antog mötet äfven följande af henne utarbetade uttalande angående den föreslagna kvinnliga yrkesinspektörsbefattningen:

Med erkännande af det framsteg angående yrkesinspektionen hvad denna rör kvinnorna, som ligger däri att en kvinnlig yrkesinspektör enligt förslaget skall anställas, får likväl uttalas den åsikten, att mer kvinnlig arbetskraft inom detta område borde få användning. Särskildt påpekas vikten af kvinnliga assistenter, tagna ur industriarbetarnas egna led.

Järnvägsstyrelsen och den kvinnliga kontorsskrifvarens giftermål. I denna sak, som vi i ett föregående nummer relaterat, har järnvägsstyrelsen nu afgifvit förklaring med anledning af det hos k. m:t anförda klagomålet öfver afslaget på den kvinnliga kontorsskrifvarens ansökan om att efter ingånget giftermål få kvarstå i järnvägens tjänst. Utan att i detta särskilda fall ingå på de skäl, som järnvägsstyrelsen anför såsom goda och berättigande afslaget, vilja vi för vår del ännu en gång framhålla vår åsikt om det principiellt oriktiga i att en kvinna på grund af förändrade, enskilda förhållanden skiljes från sin ordinarie tjänst. Så länge hon till belåtenhet sköter sin tjänst bör hon väl i all rimlighets namn få behålla den. Om hon, af den ena eller andra orsaken, icke sköter den, då först, liksom när det gäller en manlig tjänstnehafvare, bör hon afskedas.

Rösträttsgudstjänst i en domkyrka. Den 24 april höll Newcastles kyrkliga F. K. P. R. gudstjänst i domkyrkan

under stor tillslutning. Dess sekreterare, den kände talaren Reverend Claude Hinscliff predikade öfver ämnet: "Kallelsen till tjänst i det sociala arbetet." Han sade, att samhällenas problem voro så många, att alla krafter borde kallas till hjälp, och så länge alla dessa krafter icke äro utnyttjade, gjorde icke samhällena sin plikt. Det gagnade icke då att klaga öfver det ondas existens.

Sommarens rösträttsmöte. Talarinnor vid det beramade stora friluftsmötet i Nackarpsdalen i sommar bli fröken Anna Whitlock, fru Gerda Hellberg, fröken Sigrid Kruse och antagligen fröken Valborg Olander.

Föreningsmeddelanden.

Ny rösträttsförening. I Västra Strö socken, nära Eslöf, har efter där hållet möte med bl. a. föredrag af fru Elsa Alkman en filial till Eslöfs F. K. P. R. bildats.

Visby F. K. P. R. hade den 22 april sitt ordinarie halfårssammanträde å Hushållsskolan. Därvid förekommo först de sedvanliga förhandlingarna, föredragning af års- och revisionsberättelserna, m. m. I årsberättelsen framhölls särskildt kongressdeltagarnas besök i staden i somras. — Därefter uppläste fröken C. Broander en tidsningsartikel ur ett just ankommet nummer af Le Journal om de svenska kvinnornas rösträttsrörelse, författad af L.-M. Compain. — Efteråt var tésupé anordnad, hvarvid deklamation utfördes af fröken I. Melin och sång af fröken I. Möller.

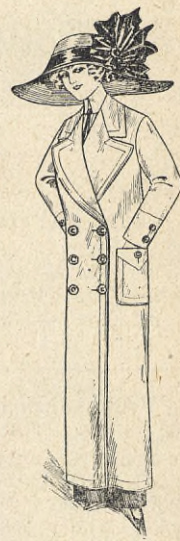

Promenad- kostym

af marinblå Cheviot
och engelsk Homespun
Sidenfodrad Kr. 59.

Ulster

af Homespun
Kr. 34.

AKTIEBOLAGET

NORDISKA KOMPANIET

STUREPLAN.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädpris är kr. 4:50 för $\frac{1}{4}$, 2:50 för $\frac{1}{2}$, och 1:25 för $\frac{1}{4}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst 5*) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

En lärarinna

från Norrland önskar plats i en familj under månaderna juli—augusti. Är villig att deltaga i ett hem förekommande sysslor. Svar till »K. Y.», p. r. Umeå.

Ung skånsk lärarinna

önskar plats i bättre familj i norra Sverige under tiden 20/6—20/8. Önskar helst läsa med nybörjare eller ha tillsyn öfver barn. På lön fästes mindre afseende. Tacksam för svar till »Skånsk Lärarinna», Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Plats i familj

sökes af en ung flicka, som genomgått folkhögskola, hushållsskola jämte konserveringskurs, handarbetskurs m. m. Svar till »A. M. S.», Jönåker.

En privat-skollärlarinna

önskar sommarvikariat vid folkskola, hufvudsakligen för att lära känna folkskolans arbetsmetoder. Är äfven villig att mot fritt vivre biträda ordinarie lärare, som önskar hjälp. Undervisar gärna i tyska. Svar före den 15 maj till »A.-AB., Svensk Läraretidnings exp., Sthlm.

Ung folkskollärlarinna

önskar vikariat för tiden 25 juni—15 augusti. Svar till »21 år», Vrena, p. r.

Husföreståndarinna

önskar plats hos ungherre eller änkekan, gärna där barn finnes. Fullt kompetent i ett hems skötande. Genomgått 1-årig hushållsskola. Svar till »L. M. 1887», Annonskont. Svea, Norrköping.

Under sommarferierna

önskar en skolkökslärlarinna sällsättning i ett hem i Motala eller trakten däromkring, antingen som husmoders hjälp eller i husmoders ställe. Svar till »E. E.—n'', Motala Verkstad, p. r.

Violinist (dam)

önsk. juli o. aug. komma i bild. musik. hem på landteg. el. dyl. i o. för violinunderv. Ref. om så önsk. Svar till »Violinist 1912'', Tidn.-kont., Tegnérsg. 18, Stockholm.

Enkel anspråkslös flicka

kunnig i sömnad och alla husliga sysslor önskar plats i familj där jungfru finnes. Svar till »Juni 1912'', Hunnebostrand.

Ung flicka

önskar plats nu i början af maj, som barnfröken eller husmoders hjälp. Rek. finnas. Svar emot ses tacksamt under adr. »23 år'', Katrineholm, p. r.

Ung flicka

önskar under sommarmånaderna plats i familj. Är villig och van att deltaga i alla sysslor inom ett hem, läsning med mindre barn, sömnad, skrifgöromål o. a. Svar till »Elsa 21'', Kalmar, p. r.

Husföreståndarinneplats

önskas af huslig, glad värmländska hos ungherre eller änkekan. Är något musikalisk. Svar till »Värmländska», Kristinehamn p. r.

Studentska

frisk, stark och hurtig, önskar arbete under sommaren. Gärna i jungfrus ställe. Barnkär och gladlynt. Svar till »Lifsmod, 22'', Sv. Dagbl. Hufvudkontor, Sthlm.

Bildad 30-årig fransk-talande tyska

önskar snarast plats som guvernant eller sällskapsdam. Eventuellt att medfölja på resor, själf mycket resvan. Goda referenser kunna gifvas. Svar till Herbert Heimig, Selmastrasse 14 II Essen am/Ruhr.

Ung musikalisk

bildad flicka önskar, mot fritt vivre, plats öfver sommaren i finare familj. Lämnar undervisning i musik samt är villig att deltaga i förekommande göromål. Svar till »Familjemedlem T. J.», adr. Gumælii Annonsbyrå, Malmö.

Handarbetslärlarinna

som genomgått Handarbetets vänners konstsovnadskurs, Andrea Eneroths lärlarinnekurs, Johanna Brunssons praktiska konstväfnadskurs samt praktiserat som vikarie, söker plats som handarbetslärlarinna. Svar till »S. S.», Tidningsk., Karlavägen 6, Stockholm.

En 23-årig, bildad, glad flicka

önskar mot fritt vivre och fria resor under sin semester (c:a 1 mån.) medfölja äldre dam eller familj på resa utomlands. Kompetent i tyska språket. Goda rek. Svar till »Utländsk resa'', Kiosken Järntorget, Göteborg.

Engelskt talande svenska

önskar plats som sällskap, under sommarmånaderna, i familj, helst på landet. Att undervisa i Engelsk konversation och finare handarbeten. Svar torde godhetsfullt insändas inom 8 dagar, under sign. »Summer Home», Karlstad p. r.

Bättre flicka önskar mot någon aflöning samt att anses som familjemedlem komma i familj helst där ungdom finnes för att bli husmors hjälp; ej som jungfru. Goda bet. kunna företes. Svar till »Sommarglädje», Norrtälje p. r.

Sommarkondition

på landet önskar ung, undervisningsvan lärarinna. Svar till »Fritt vivre», Kiosken Järntorget, Göteborg.

LEDIGA PLATSER.

Extra

ordinarie folkskollärlarinna

önskas för Karlholms folkskolas lägre afdelning i Vesslands församling, Uppsala län. Hon tillträder genast. Lön och förmåner enligt lag. Skulle sådan lärarinna icke anmäla sig, antages en examinerad småskollärlarinna med goda betyg. Ansökningar insändas ofördröjligen till skolrådet, adr. Vessland (Uppsala län).

Vid Varbergs småskola

kungöras härmed till ansökning lediga två lärarinnetjänster. Årlig lön 900 kr. jämte 3 ålderstilllägg å 100 kr. efter resp. fem, tio och femton års oförvitlig tjänstgöring.

Dessutom anslås jämväl till ansökning lediga två småskollärarinnetjänster på förordnande endast för läsåret 1912-1913. 900 kr. för läsåret.

Samtliga tjänster tillträdas den 1 september 1912, och skola ansökningshandlingar ingifvas till styrelsen före den 1 juni 1912.

Varberg den 25 april 1912.

Folkskolestyrelsen.

Kvinnlig sjukgymnast

erhåller genast anställning som Assistent å Institut i mellersta Tyskland. Svar omg. med fotografi som återsändes, egenhändig ansökan, betygsskrifter och referenser under märket »Kvinnlig sjukgymnast», Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Stockholm, f. v. b.

Ung, kvinnlig kontorist,

van vid bokföring, samt vid å kontor förefallande göromål, erhåller nu genast plats. Svar, märkt »Kontorsplats» jämte referenser, ålder och löneanspråk sändes till Svenska Dagbladets Annonskontor, Klara Södra Kyrkogata 6.

En slöjdlärarinnebefattning vid Växjö stads folkskolor

kungöres härmed till ansökan ledig att sökas före den 20 nästkommande maj. Tjänstgöringstid 37½ veckor om året med högst 30 timmar i veckan. Löneförmåner: grundlön 800 kr. samt 3 ålderstilllägg om 100 kr. hvarterda att utgå efter 5, 10 och 15 års oförvitlig tjänstgöring.

Vederbörliga ansökningshandlingar, åtföljda af läkarebetyg, styrkande att den sökande ej är behäftad med sjukdom eller kroppsligt lyte, ställas till folkskolestyrelsen, insändas under adress: Folkskolans expedition, Växjö.

Växjö den 15 april 1912.

C. O. Arcadius.

Folkskolestyrelsens ordf.

Till hösten.

Plats att förestå ett litet, bättre hem hos respektabel herre önskas af änkefru. Sökanden är duglig, frisk, med vänligt och godt sätt och mångårig vana att med ordning och sparsamhet sköta ett hem samt ej obemedlad. Lönepretentioner små, blott en god och aktad ställning erhålles. Bästa referenser. Svar till »Verksamhet», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

Husföreståndarinna

med goda rekommendationer, ung och gladlynt, önskar plats den 1 juni. Svar till »Husföreståndarinna», Box 46, Katrineholm.

För bildad,

frisk, enkel, ordentlig, stadgad flicka i en ålder af 25-35 år med förmåga att på egen hand sköta ett enkelt hem och där sprida trefnad finnes plats som husföreståndarinna hos barnlös änking, ämbetsman, i god ekonomisk ställning med litet trefligt hem i landsortsstad i senare hälften af augusti. Svar med uppgift om ålder, lefnadsförhållanden, referenser och löneanspråk, med betygsskrifter och fotografi, som återsändes, insändes till »Lugnt hem», Svenska Dagbladets annonskontor, f. v. b.

Folk-kindergarten.

Föreståndarinneplats ledig nästa höst. Ansökningar före den 25 maj. Närmare upplysningar af Fröken E. Trybom, Skara.

En småskollärarinnetjänst

vid fasta småskolan vid Kolsva bruk i Malma församling i Västmanlands län, att tillträdas den 26 nästkommande augusti, är till ansökan ledig att sökas hos skolrådet i Malma, adress Å s b y, före den 1 nästa juni. Lön: grundlönen är 550 kronor för år, fri vedbrand, fri bostad af 1 rum och kök. För slöjdundervisning, som hittills funnits och för närvarande finnes att få, lämnas i lön 90 kronor för år.

Malma den 26 april 1912.

J. V. Ahlgren.

Skolrådets ordförande.

Jönköpings folkskolor.

En ordinarie lärarinnebefattning

vid Jönköpings folkskolor kungöres härmed till ansökan ledig. Årliga lönen utgör 1,400 kr., i hvilket belopp ingår jämväl ersättning för i lag stadgade naturaförmåner samt för öfverläsning. Till lönen komma 3 ålderstilllägg, det första å 100 kr. och de tvänne följande hvarterda å 200 kr., och utgå ålderstilläggen efter resp., 5, 10 och 15 års tjänstgöring som ordinarie vid Jönköpings folkskolor. Årliga undervisningstiden är 38 veckor. Ansökningar böra jämte läkarens intyg om sökandes hälsotillstånd inom i lag föreskrifven tid insändas till Jönköpings folkskolors expedition. Jönköping i april 1912.

Å Folkskolestyrelsens vägnar:

Fritz Wetterholm.

Robert Johansson.

En extra ordinarie lärarinnetjänst

vid Prins Gustafs folkskola i Uppsala sökes hos Direktionen för nämnda skola. Ansökningshandlingar insändas till under-tecknad före den 25 nästkommande maj.

Uppsala den 24 april 1912.

Gustaf Sillén,

t. f. rektor vid Prins Gustafs folkskola.

(23 à 25 års) Bättre flicka,

villig att sköta 1 års frisk flicka, bör vara kunnig i enkl. sömnad och ngt handarbete, får plats på Orust, nu genast. Svar med löneanspråk till »Familjemedlem», Warakil.

En småskollärarinnebefattning vid Karlshamns folkskola

kungöres härmed ledig att sökas före den 20 maj 1912. Löneförmåner: grundlön 800 kr. samt 3 ålderstilllägg om 100 kr. hvarterda att utgå efter 5, 10 och 15 års oförvitlig tjänstgöring. Vederbörliga ansökningshandlingar, åtföljda af läkarebetyg och ställda till Folkskolestyrelsen, Karlshamn, insändas till undertecknad.

Nils Kroon.

Öfverlärare, Karlshamn.

Snäll och allvarlig flicka,

ej under 25 år, med någon vana vid sjukvård och hushåll, får god plats hos ensam fru. Svar med foto, referenser och löneanspråk till »Sällskap och hjälp», Örebro Antikvariat, Örebro.

En duglig, anspråkslös flicka

van och intresserad af matlagning och öfriga husliga göromål, får plats 3 à 4 månader under sommaren ifrån medio af juni månad, att biträda husets döttrar (ej unga) med sysslorna i ett större hem, mot fritt vivre. Äfven lättare arbeten i trädgård förekommer. Snäll o. duglig jungfru finnes. Adress: Fröknarna Hjertröm, Grenna.

Ordinarie lärarinnetjänsten

vid Ekolsunds fasta folkskola i Husbysjutolfts församling, Uppsala län, sökes inom 60 dagar efter första kungörandet i Post- och Inrikes tidningar. Skoltyp litt. F. Lön enligt lag. Bostad 2 rum och kök. Dessutom 60 kr. för undervisning i flickslöjd. Skolan belägen vid allmän väg ¼ mil från järnvägsstation.

Husbysjutolft, adr. Ekolsund, den 22 april 1912.

Skolrådet.

Ordinarie folkskol- lärarinnetjänsten

vid Sörby fasta folkskola litt. E i Edsbergs församling i Örebro län sökes inom 60 dagar efter första tillkännagifvandet i Post- och Inrikes tidningar eller senast den 10 nästa juni. Lön enligt lag samt bostad om 2 rum och kök.

Edsberg den 11 april 1912.

Skolrådsordföranden.

En öfversköterska och en afdelningssköterska

få plats å Gefle fattigvårnsinrättning. Löneförmåner för den förra 700 kr. och för den senare 400 kr., jämte allt fritt för båda. Platserna tillträdas 1 juli innevarande år eller tidigare. Ansökan, ställd till Fattigvårdsstyrelsen, Gefle, skall vara åtföljd af ålders- och fredsbetyg, läkarebetyg, intyg angående utbildning och förutvarande tjänstgöring samt sökandens fotografi. Ansökningstiden utgår den 25 dennes.

Gefle den 2 maj 1912.

Fattigvårdsstyrelsen.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition
Kapitalräkning } **4½ %**

Sparkasse-
räkning **4 %**

KÖPMANNABANKEN,

**Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
Sturegatan 32,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.**

(LEDIGA PLATSER)

Den af Göteborgs och Bohus läns lands-
ting aflönade

Sjuksköterskebefattningen
i Jörlanda distrikt är till ansökan ledig.

Sjuksköterskan, som antages på
tre månaders ömsesidig uppsäg-
ning, skall äga god frejd, god
hälsa och tillräckliga kroppss-
krafter samt godkända vitsord
öfver genomgången sjuksköter-
skekurs vid något af sjukhusen
i Göteborg, Stockholm, Uppsala
eller Lund eller annan därmed
jämförlig sjukvårdsanstalt äfven-
som fullgjort minst en månads
tjänstgöring å något epidemi-
sjukhus, helst i Göteborg eller
Stockholm.

Lönen, som bestämmes af lands-
tinget, är 750 kronor om året
med 2:ne ålders tillägg, hvardera
å 50 kronor, hvartill kommer
fri vård å länets sjukhus för
tillfällig sjukdom äfvensom viss
ersättning för enskild vård af
icke smittosam sjuk.

Tjänsten skall tillträdas den 22
juni 1912. Ansökningar, ställda
till landstingets förvaltningsut-
skott och åtföljda af behörig-
hetshandlingar, skola insändas till
landstingets sekreterare, länsno-
tarien Thorin, adress Göteborg,
före d. 24 maj 1912.

Göteborg i maj 1912.

Göteborgs och Bohus läns Landstings
Förvaltningsutskott.

Hemföreståndarinnor

vid

Sunnerdahls hemskola å Säbyholm.

Under instundande sommar
komma att anställas fyra vi-
karier under hemföreståndarin-
nornas semester. Hvarje vikari-
at kommer att omfatta 6 veckor.
Arfvode efter 1,170 kr. pr år
jämte fritt vivre. Ansökningar
torde ställas till Direktionen för
Sunnerdahls Hemsolor på lan-
det, Stockholm, och före den 25
maj sändas till undertecknad,
Hemskolans rektor, under adr.
Säbyholm, Bro.

C. L. Lohmander.

**Ordinarie
lärarinneplatsen**

vid Hubberuds folkskola sökes hos
Fredsbergs skoloråd inom 60 dagar
från den dag då platsen första
gången kungjordes ledig i allmänna
tidningar. Lön enligt lag.

Lärarinneplatsen vid Mossalidens
småskola sökes hos Fredsbergs
skoloråd inom 30 dagar från dato.
Lön enligt lag.

Fredsberg den 29 april 1912.

G. T. Lundblad,
Skolorådets ordförande.

En småskollärarinnetjänst

vid fasta småskolan vid Kolsva
bruk i Malma församling i Väst-
manlands län, att tillträdas den 26
nästkommande augusti, är till an-
sökan ledig att sökas hos skolorådet
i Malma, adress Åsby, före den 1
nästa juni. Lön: grundlönen är
550 kronor för år, fri vedbrand, fri
bostad af 1 rum och kök. För
slöjdundervisning, som hittills fun-
nits och för närvarande finnes att
få, lämnas i lön 90 kronor för år.
Malma den 26 april 1912.

J. V. Ahlgren,
Skolorådets ordförande.

Lärarinnetjänsten

vid Skeppshults småskola i Unde-
näs församling, Skaraborgs län,
sökes hos skolorådet, adress Unde-
näs, före den 1 juli 1912. Lön ef-
ter lag. Tillträdestid: nästa höst-
termins början.

Kvinnlig bibliotekarie.

Till en anställning som andre
bibliotekarie vid Adolf Fredriks för-
samlingsbibliotek med tjänstgöring
hvarannan söckendag kl. 6—9 mot
arfvode af 600 kr. kunna kompe-
tenta sökande senast den 18 maj
insända sina ansökningar under
adress Adolf Fredriks församlings-
biblioteks Styrelse, Saltmätareg. 1.

**En öfversköterska och
en afdelningssköterska**

få plats å Gefle fattigvårdsinrätt-
ning. Löneförmåner för den förra
700 kr. och för den senare 400 kr.,
jämte allt fritt för båda. Platserna
tillträdas 1 juli innevarande år eller
tidigare. Ansökan, ställd till Fat-
tigvårdsstyrelsen, Gefle, skall vara
åtföljd af ålders- och frejdbetyg,
läkarbetyg, intyg angående utbild-
ning och förutvarande tjänstgöring
samt sökandens fotografi. Ansök-
ningstidens utgång den 25 dennes.
Gefle den 2 maj 1912.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

**Fredrika-Bremer-Förbundets Landthushållnings-
skola för utbildande af lärarinnor, Rimforsa.**

Ny lärarinnekurs (2-årig) börjar den 1 okt. 1912. Ansökan om
inträde ställes till Landthushållningsskolans styrelse o. insändes under
adress Rimforsa. Den bör åtföljas af präst- o. kunskapsbetyg, läkare-
betyg enl. af skolan tillhandahållet formulär, samt öfriga intyg som
sökande önskar åberopa. Prospekt innehållande upplysningar om in-
trädesfordringar, afgifter m. m. erhålles på begäran. Ansökan om in-
träde skall vara inlämnad före den 15 juni.

Wiréns Eau de Cologne ROYAL är fortfarande **oöfverträffad.**

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.) *Kgl. Hoflev.*
21 Lilla Vattugatan 21 - - - Stockholm.

Den Svenska Hattnälen

Mode de la Suède.

Dagens mest brännande fråga är problemet att
fastsätta en hatt utan att sticka ut nästans ögon.
Efter längre tids experiment hafva vi löst frågan och
konstruerat en hattnäla, som ej går igenom hatten
men ändå fäster den. Genom att använda tvenne
böjda nålar erhålles ett bestämt läge äfvensom stad-
dighet. Denna anordning gör, att nålarna ej vrida
sig, då man sätter dem i hatten. Spetsarna placeras
i hattens kulle och göra där ej något förtret.

Nålarna verka genom sin enkelhet konstnärligt
och fint och levereras i olika modeller såväl förgyllda
som försilfrade till pris af resp. Kr. 1.25 och 1.—.

Återförsäljare hög rabatt.

Begär omgående prospekt och prof, som sändes
omgående mot postförskott.

Hattnälsaffären Mode de la Suède,

HORNSGATAN 26. STOCKHOLM.
Riks. 11591. Allm. 34 23. Telegramadr. Autoswede.

Lektioner i Linnésömnad

(äfven blusar, barnkläder m. m.)

Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.

Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.

Fersens väg 2. Tel. 44 90, ev. 40 83.

**Gynna Dagnys
annonsörer.**

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Elna Tenow — 50 år. Af *Maria Rieck-Müller.*

Kvinnor och minderåriga i riksdagen. Af *M. Anholm.*

In memoriam. Af *E. V.*

Riksdagen.

En ny landvinning.

Sällskapet Barnavård.

Ålderdomshem för svenska lärarinnor.

Ingeborg Valin: Födoämneslära. Rec. af *Ellen Nordenstreng.*

Om sproglig Forstaelse. VIII. Af *Alma Forsberg-Dalhoff.*

Insänd litteratur.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

**Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt
eller bokhandel.**